

Wiedza o społeczeństwie

Klasa VIII

opr. Jolanta Krawczyk

20.04.2020r.

Temat : Sejm i senat

Praca domowa:

Przepisz uważnie do zeszytu temat i trzy punkty (tylko pogrubione, bez notatki). Dokładnie przeczytaj treść notatki. Dziś nic nie wysyłamy. Niektóre w niej treści omawialiśmy już na zajęciach. Postaraj się jak najwięcej zapamiętać!

1. Polski parlament.

W krajach demokratycznych władzę ustawodawczą sprawuje parlament. Parlament może być jednoizbowy(jak w Szwecji) lub dwuizbowy(jak w Polsce, Francji).

Niższa izba polskiego parlamentu to sejm liczy 460 posłów. Natomiast izba wyższa to senat – 100 senatorów.

2. Funkcjonowanie sejmu i senatu.

- Wybory do Sejmu

- czynne prawo wyborcze ma każdy kto skończył 18 lat, a bierne – 21 lat

- są 5-o przymiotnikowe: powszechne, równe, tajne, bezpośrednie, proporcjonalne,

-udział w podziale mandatów biorą udział komitety wyborcze, które przekroczyły próg 5% głosów uzyskanych w skali kraju lub 8% w przypadku koalicji wyborczych (gdy z jednej listy wspólnie startuje koalicja kilku ugrupowań) b) wybory do Senatu

-czynne prawo wyborcze ma każdy kto skończył 18 lat, a bierne – 30 lat

- są trzy przymiotnikowe – powszechne, bezpośrednie i tajne

- senatorów wybiera się w okręgach jednomandatowych w sposób większościowy

3. Jak uchwała się ustawę?

Uchwalanie ustawy.

Projekt ustawy trafia do Marszałka Sejmu. Rozpatrywanie projektu ustawy przez SEJM w trzech czytaniach

-I czytanie – polega na uzasadnieniu projektu przez wnioskodawcę. Projekt jest albo odrzucany w całości, albo kierowany do dalszych prac w odpowiedniej komisji.

-II czytanie – przebiega na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Komisja przedstawia szczegółowe sprawozdanie dotyczące projektu ustawy, następnie posłowie przeprowadzają szczegółową debatę. Jeśli zostają zgłoszone wnioski i poprawki po przegłosowaniu ich umieszcza się je w projekcie.

- III czytanie – odbywa się po przedstawieniu przez komisję dodatkowego sprawozdania. W trzecim czytaniu następuje albo uchwalenie ustawy, albo odrzucenie w całości jej projektu.

Po uchwaleniu ustawy przez Sejm, marszałek Sejmu przekazuje ją do SENATU. Senat ma trzy możliwości:

- przyjmuje ustawę bez zmian,
- wprowadza do jej tekstu poprawki – wówczas projekt wraca do Sejmu, który może odrzucić poprawki Senatu bezwzględną większością głosów. Jeżeli nie uzyska takiej większości, poprawki Senatu nanosi się na projekt.
- odrzuca ją w całości – wówczas projekt wraca do Sejmu, który może odrzucić decyzję Senatu bezwzględną większością głosów. Jeżeli nie uzyska takiej większości ustawa przepada.

Uchwalona przez Sejm ustawę marszałek Sejmu przesyła do podpisania PREZYDENTOWI RP, który:

- podpisuje ustawę i zarządza jej publikację w Dzienniku Ustaw RP
- odmawia podpisania ustawy i odsyła ją do Sejmu do ponownego rozpatrzenia (weto). Wówczas ustawa wraca do Sejmu. Weto prezydenta uważa się za oddalone, jeżeli Sejm uchwalił ustawę ponownie większością kwalifikowaną 3/5 głosów (276 posłów). Wówczas prezydent ma 7 dni na podpisanie ustawy i zarządzenie jej publikacji. Prezydent może wystąpić z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności ustawy z konstytucją. Jeżeli Trybunał orzeknie, że ustawa jest niezgodna z konstytucją, Prezydent RP nie może jej podpisać. Jeżeli ustawa jest zgodna z konstytucją Prezydent RP musi ją podpisać. UWAGA – Prezydent może skorzystać z drugiej lub trzeciej możliwości ale nie z obydwu.

23,04.2020 r. czwartek

Temat : Prezydent i rada ministrów

Praca domowa:

Drodzy uczniowie !

**Bardzo proszę o zapisanie tematu w zeszycie i 4punktów pod tematem (tylko te pogrubione). Wymieńcie w zeszycie prezydentów, którzy zostali wybrani w wyborach powszechnych (po 1989 r.). Zdjęcie notatki i pracy domowej proszę przesłać na adres sp17soswpt@gmail.com
Dokładnie przeczytajcie całość i postarajcie się przeanalizować jej treść!**

Pozdrawiam J. Krawczyk

- 1. Prezydent RP.**
- 2. Wybory prezydenckie.**
- 3. Rada Ministrów.**
- 4. Współdziałanie rządu i prezydenta.**

Kadencja prezydenta trwa 5 lat. Ponownie ta sama osoba może być wybrana tylko raz. Kandydatem na prezydenta Polski może zostać obywatel Polski, który ukończył 35 lat życia oraz posiada pełnię praw wyborczych. Kandydata może zgłosić grupa 100 tys. obywateli.

Prezydentem zostaje wybrany ten kandydat, który w głosowaniu otrzymał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów. Jeśli kandydat nie uzyska wymaganej większości po 14 dniach jest przeprowadzana druga tura wyborów. Prezydentem zostaje ta osoba, która w drugiej turze uzyskała więcej głosów.

Wybory prezydenckie zarządza Marszałek Sejmu. Ważność wyboru prezydenta stwierdza Sąd Najwyższy. Prezydent nie może sprawować żadnej innej funkcji lub mandatu. W podejmowanych przez siebie działaniach winien być apolityczny.

Wybory prezydenckie (są czteroprzymiotnikowe bez proporcjonalności)

czynne prawo wyborcze posiadają osoby, które ukończyły 18 lat; bierne natomiast, te które ukończyły 35 lat

kandydat nie może sprawować żadnych państwowych funkcji (w trakcie kampanii); również nie może być karany; musi posiadać polskie obywatelstwo od minimum 5 lat (ale nie podwójne); wystawia go grupa ludzi (100.000 podpisów)

marszałek sejmu zarządza wybory na dzień, który jest wolny od pracy

kandydat musi uzyskać minimum 1/2 głosów

powtórne wybory - wtedy jest tylko 2 kandydatów, odbywają się w dwa tygodnie po pierwszych

kadencja prezydenta trwa 5 lat, można ją tylko jeden raz powtórzyć

mogą się odbyć wybory przedterminowe w wypadku gdy:

poprzedni prezydent umiera

prezydent staje przed Trybunałem Stanu i dostaje wyrok skazujący

prezydent podaje się do dymisji

prezydent może zostać odwołany ze stanowiska przez Zgromadzenie Narodowe (w jego skład wchodzi posłowie i senatorowie)

_Odpowiedzialność prezydenta:

tylko konstytucyjna (jedynie za złamanie konstytucji lub przestępstwo pospolite, nie zaś polityczna)

na każdorazowym rozporządzeniu, jakie wydaje prezydent musi być podpisany odpowiedni minister

jeżeli złamie konstytucję to Zgromadzenie Narodowe (trybunał stanu) skazuje go 2/3 głosów

przestępstwa pospolite - odpowiedzialność przed trybunałem stanu - wówczas jego urządowanie zostaje zawieszony a zastępuje go marszałek sejmu

Kompetencje prezydenta:

- a) posiada inicjatywę ustawodawczą (poszczególne projekty ustaw są przygotowywane przez kancelarię prezydenta)
- b) podpisuje i ogłasza ustawy
- c) ma prawo do rozwiązywania sejm i senatu:
 - jeżeli w przeciągu 4 miesięcy sejm nie uchwali ustawy budżetowej
 - jeżeli nie ma możliwości powołania rządu przez sejm (po trzech nieudanych próbach)
- d) powołuje premiera i rząd (tylko z przedstawionych mu kandydatów)
- e) przewodni Radzie Gabinetowej (składa się ona z prezydenta i rządu) oraz zarządza jej obrady szczególnie gdy są pewne okoliczności (powódź czy lustracja)
- f) nadaje państwowe odznaczenia
- g) nadaje polskie obywatelstwo
- h) nadaje sędziowskie nominacje
- i) nadaje stopnie naukowe
- j) powołuje odpowiednich dyplomatów na stanowiska ambasadorów
- k) zarządza ogólnonarodowe [referendum](#)
- l) może wprowadzać stan: wyjątkowy, klęski żywiołowej, wojenny